

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/98145,IPN-Gdansk-oddal-hold-dowodcy-Czarnych-Diablow-generalowi-Stanislawowi-Maczkowi-.html>
25.04.2024, 20:34

IPN Gdańsk oddał hołd dowódcy „Czarnych Diabłów” - generałowi Stanisławowi Maczkowi, wielkiemu bohaterowi walk z Ukraińcami, bolszewikami i Niemcami

„Życiorys wspaniałego dowódcy jakim był Stanisław Maczek, to gotowy materiał na serial wojenny najwyższej klasy” - mówi prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk.

6 maja 1945 roku 1. Dywizja Pancerna gen. Stanisława Maczka [zajęła bazę niemieckiej marynarki wojennej w Wilhelmshaven](#), kończąc swój szlak bojowy przez północną Francję, Belgię i Holandię. Z tej okazji prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk, oddał hołd dowódcy „Czarnych Diabłów” - generałowi Stanisławowi Maczkowi.

- Życiorys wspaniałego dowódcy jakim był Stanisław Maczek, to gotowy materiał na serial wojenny najwyższej klasy. Jego biografia od powołania na front jeszcze w armii cesarstwa austro-węgierskiego w 1914 roku, a szczególnie od listopada 1918 roku, po śmierć w grudniu 1994 roku to świetna ilustracja niezwykłych dziejów Polski w XX wieku. Przede wszystkim konieczności walki, a przecież nie takie było życiowe powołanie tego wielkiego wodza - mówi prof. Mirosław Golon.

- Z zamiłowania miłośnik literatury i filozofii, absolwenta gimnazjum w Drohobyczu, a później studiów w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie pod kierunkiem profesorów Kazimierza Twardowskiego, Józefa Kallenbacha i Wilhelma Bruchnalskiego. Z konieczności historycznej, z miłości do Ojczyzny, przede wszystkim Wielki Żołnierz. Wspaniałą kartę zapisał m.in. w walkach o południowo-wschodnie ziemie Rzeczypospolitej w latach 1918-1919, słynny ze zdobycia Stanisławowa i innych walk, gdy m.in. na polu walki otrzymał awans na stopień kapitana od samego Józefa Piłsudskiego. Kolejna świetna karta wojskowych sukcesów to wale z bolszewikami w 1920 roku, m.in. zdobycie Waręża pod Sokalem w sierpniu 1920 roku. Po wojnach o granice pozostał w armii. 3 maja 1922 roku, 98 lat temu uzyskując zasłużony awans na stopień majora, a w grudniu 1924 roku podpułkownika. W 1931 roku awansowany na stopień pułkownika - dodaje dyrektor IPN Gdańsk.

Kolejną świetną wojskową kartą w biografii Maczka był udział w walkach z Niemcami we wrześniu 1939 roku.

- W listopadzie 1939 roku otrzymał pierwszy awans generalski, a także Krzyż Złoty Orderu Virtuti Militari. Udało mu się przedostać jeszcze jesienią 1939 roku do Francji i już do końca II wojny pozostał na Zachodzie Europy. Ogromne osiągnięcia wojskowe z tego okresu, aż po maj 1945 roku, gdy wraz z I Dywizją Pancerną zdobył bazę Kriegsmarine w Wilhelmshaven uczyniły z generała Maczka bohatera nie tylko Polski, ale także Francji, Belgii i Holandii, wodza, który zasłynął nie tylko ogromnymi

wojskowymi talentami, ale także humanitaryzmem i wielkimi umiejętnościami organizacyjnymi i dyplomatycznymi. Stanisław Maczek to obok generałów Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa, czy Kazimierza Sosnkowskiego, jeden z najbardziej zasłużonych dowódców Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie – podkreśla prof. Golon.

– Przez propagandę komunistycznych władz po wojnie szkalowany, ale przede wszystkim przemilczany. Dopiero po upadku rządów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej można było popularyzować pamięć o tym wspaniałym żołnierzu. Niewątpliwie kilkadziesiąt lat zorganizowanej akcji na rzecz „niepamięci” ma do dzisiaj bolesne konsekwencje. Nadal znaczna część Polaków nie zna w pełni ogromnych osiągnięć generała Stanisława Maczka, a liczba jego upamiętnień w Polsce na pewno jest zbyt mała. W Gdańsku na szczęście od kilkunastu lat istnieje niezbyt wielkie, ale dobrze zlokalizowane pomnikowe wspomnienie o wielkim Generale. Pomnik stylizowany na mały łuk triumfalny

zlokalizowany jest na skwerze u zbiegu ulic Chopina i Wojska Polskiego. Kilka razy w roku organizowane są przy nim uroczystości patriotyczne. Bardzo zachęcamy wszystkich mieszkańców miasta do odwiedzenia tego pomnika i wspomnienia o wielkim żołnierzu – podsumowuje.

Warto dodać, że bardzo dużo uwagi promocji osiągnięć generała Maczka i I Dywizji Panczernej poświęca od kilku lat Instytut Pamięci Narodowej. Tradycyjnie w okresie ważnych rocznic związanych z generałem Maczkiem IPN Gdańsk składa kwiaty pod Jego pomnikiem. Podobne starania czyni także gdańskie Muzeum II Wojny Światowej, angażując się w promocję wielkiego wodza w całym świecie.